

NO COMETERÁS ADULTERIO SEGÚN BLANCA LLUM VIDAL. POR ORIOL PÉREZ TREVIÑO

👤 Jose 🕒 mayo 11, 2024 📁 Entre clásicos, Libros, Revistas

Domingo, 12 de mayo de 2024

Hacia días que no me lanzaba a la realización de una nueva reseña de la serie *Deu Manaments* (Diez Mandamientos) de Fragmenta Editorial. No puedo negar que, después de la realización de los cinco primeros, he necesitado tiempo de reflexión para integrar el corpus de pensamiento y también tomar las fuerzas para volver a ella. Y es que cada día que pasa, al margen de si uno es o no creyente, me doy cuenta que el Decálogo es algo más que un conjunto de leyes morales. Son unos preceptos que han marcado la estructura y los patrones mentales de cientos de generaciones. Por eso al aproximarse a dicho *Decálogo*, aunque sea en forma de reseña, uno se pone en resonancia con aquello que ha determinado el comportamiento y la conducta, pero también el no comportamiento y la no conducta, de millones de hombres y mujeres que han abrazado el judaísmo o el cristianismo.

Tenía ganas de leer la sexta entrega como es *No cometràs adulteri* (*No cometerás adulterio*) de la poeta, editora y trabajadora social Blanca Llum Vidal (Barcelona, 1986) de quien había leído alguno de sus ensayos, concretamente su magnífico *Llegir petit i escriure sobre literatura i amor* (Leer pequeño y escribir sobre literatura y amor) publicado por Arcadia, y su edición de los cuentos de Víctor Català, seudónimo de Caterina Albert (1869-1966), escritora que en un país algo más civilizado y ordenado ocuparía una mayor referencialidad. Pero ya sabemos que nuestro país no está muy dado a la referencialidad y al debate sino, más bien, para el autor de éxito y la polémica.

Blanca Llum Vidal, siguiendo el movimiento general de la serie, toma el mandamiento como pretexto para sumergirse en una reflexión tan apasionada como personal que corrobora como una de las claves de ejercicios como la hermenéutica o la exégesis radica en repensar el texto original. Algo de eso sabe el cronista, siendo aficionado a la ópera como lo es, al ver cómo la dinámica de las direcciones escénicas de los últimos años cae más en el pretexto que en el respeto al texto original, aunque muchas veces sea con un retorno de interpretaciones erróneas o, al menos, llevando el agua hacia el molino que uno quiere. Y la verdad es que este magnífico ensayo empieza con un artificio de la escritora que me ha dejado un poco perplejo al asegurar que en el Cántico de los Cánticos se encuentra la expresión «*Fes-me-la sentir*» («Házmela sentir») con toda la carga «erótica viva». Si bien Llum Vidal reconoce que el «*referente pronominal hace referencia a la voz de la amada*», lo cierto es que el cronista no ha sabido localizar, aún, ninguna edición del Cántico con este «*házmela sentir*». Así, la misma edición catalana del *Cántico de los*

cánticos de Salomón de Fragmenta Editorial, publicado en 2013, en una edición y traducción de Narcís Comadira y Joan Ferrer se nos dice no este carnal «*fes-me-la sentir*» sino:

fes-me sentir la teva veu,

perquè la teva veu

(hazme oír tu voz,

porque tu voz)

Blanca Llum Vidal

En cualquier caso no es menos verdad que la licencia poética le sirve para activar una intensa reflexión donde el mandamiento es el percutor para un texto de fuerte carga tan poética como de feminismo, pero de un feminismo inteligente y culto, que deja abierta la puerta, precisamente, al mencionado debate. Nada que ver con aquellos ensayos donde se destila la hegemonía moral de quien conoce la verdad absoluta y que imposibilita el diálogo que, como nos enseñó Gadamer, siempre debe originarse con la posibilidad de que el otro pueda tener razón. Pero cuando el otro se queda con el tono aleccionador o con poco más que la consigna pancartista o el tweet descalificador, se produce aquel «apaga y vámonos» o poner en marcha el sabio consejo de Churchill: «*Nunca llegarás a tu destino si te paras a lanzar piedras a cada perro que ladra*».

No es ni mucho el caso del libro de Blanca Llum Vidal dividido en dos partes. Una (*El adulterio con imágenes*) que podríamos insertar dentro de la categoría del debate de ideas ya no sólo de la propia autora sino de un universo de referencias que van de Jacques Lacan a Joan Brossa, de la *Crònica de Jaume I* al arte de Joan Miró, de la poesía de Marina Tsvetàieva al cine de Albert Serra. Un verdadero disfrute para el ejercicio del descubrimiento que, al margen del compartir o no la visión de la autora sobre el mandamiento en cuestión, uno se enriquece a lo grande. No menos enriquecedor es la lectura de la segunda parte del libro (*El adulterio con un cuento*) donde se nos hace un toque de atención muy serio en la forma de leer a Víctor Català. De la mano de la autora descubrimos una escritora que va más allá de los

patrones novecentistas y se adentra de lleno en la modernidad al ver en ella un precedente de la identidad *queer*.

Queda, como no podía ser de otra forma, la puerta abierta al debate que algunos autores han realizado a propósito de este mandamiento que, según este punto de vista, formaría parte de una concepción de un tiempo pasado. En este sentido de gran interés es la lectura hecha por el psicólogo clínico Jorge N. Ferrer en *Novogamia. Más allá de la monogamia y del poliamor* (Ediciones Oberon, 2022). Para el reconocido psicólogo transpersonal en la infidelidad, una ruptura en toda regla del sexto mandamiento, subyace una sabiduría escondida que empieza a ser hora de abordar. Para Ferrer no cabe duda. Necesitamos «*un nuevo paradigma para comprender las relaciones íntimas contemporáneas. Al igual que el movimiento transgénero hizo con la dicotomía hombre/mujer, ha llegado el momento de superar la dicotomía monogamia/poliamor*». O lo que es lo mismo: entender que existen nuevas posibilidades de vivir el amor, la sexualidad y el propio género. Cuando esto ocurra es muy posible que el sexto mandamiento, al menos en nuestra sociedad occidental, quede bastante en entredicho. Pero me alegra que no sea todavía así. Por el camino nos hubiéramos perdido el más que recomendable e inteligentísimo *No cometràs adulteri* de Blanca Llum Vidal.

Oriol Pérez Treviño

EL NO COMETRÀS ADULTERI SEGONS BLANCA LLUM VIDAL

Diumenge, 12 de maig de 2024

Feia dies que no em llançava a la realització d'una nova ressenya de la sèrie *Deu Manaments* de Fragmenta Editorial. No puc negar que, després de la realització dels cinc primers, he necessitat temps de reflexió per integrar el corpus de pensament i també agafar les forces per tornar-hi. I és que cada dia que passa, al marge de si un és o no creient, me n'adono que el *Decàleg* és més que un conjunt de lleis morals. Són uns preceptes que han marcat l'estructura i els patrons mentals de centenars de generacions. És per això que en acostar-s'hi, encara que sigui en forma de ressenya, un es posa en ressonància amb allò que ha determinat el comportament i la conducta, però també el no comportament i la no conducta, de milions d'homes i dones que han abraçat el judaisme o el cristianisme.

Tenia ganes de llegir la sisena entrega com és *No cometràs adulteri* de la poeta, editora i treballadora social Blanca Llum Vidal (Barcelona, 1986) de qui havia llegit algun dels seus assaigs, concretament el seu magnífic *Llegir petit i escriure sobre literatura i amor* (Arcàdia, 2023), i la seva edició dels contes de Víctor

Català, pseudònim de Caterina Albert (1869-1966), escriptora que en un país una mica més civilitzat i endreçat ocuparia una referencialitat més gran. Però ja sabem que el nostre país no és gaire donat a la referencialitat i al debat sinó, més aviat, per a l'autor d'èxit i la polèmica.

Blanca Llum Vidal, seguint el moviment general de la sèrie, agafa el manament com a pretext per submergir-se en una reflexió tan apassionada com personal que corrobora com una de les claus d'exercicis com l'hermenèutica o l'exegesi radica en repensar el text original. Alguna cosa d'això en sap el cronista, sent aficionat a l'òpera com l'és, en veure com la dinàmica de les direccions escèniques dels darrers anys cau més en el pretext que no en el respecte al text original, encara que moltes vegades sigui amb una torna d'interpretacions errònies o, com a mínim, portant l'aigua cap al molí que un vol. I la veritat és que aquest magnífic assaig comença amb un artifici de l'escriptora que m'ha deixat una mica perplexe en assegurar que al *Càntic dels Càntics* s'hi troba l'expressió «*Fes-me-la sentir*» amb tota la càrrega «eròtica viva». Si bé Llum Vidal reconeix que el «*referent pronominal fa referència a la veu de l'estimada*», la veritat és que el cronista no ha sabut trobar, encara, cap edició del *Càntic* amb aquest «*fes-me-la sentir*». Així, la mateixa edició del *Càntic dels càntics de Salomó* de Fragmenta Editorial, publicat el 2013, en una edició i traducció de Narcís Comadira i Joan Ferrer se'ns diu no pas aquest carnal «*fes-me-la sentir*» sinó:

fes-me sentir la teva veu,

perquè la teva veu

En tot cas no és menys veritat que la llicència poètica li serveix per activar una intensa reflexió on el manament és el percutor per a un text de forta càrrega tan poètica com de feminisme, però d'un feminisme intel·ligent i culte, que deixa oberta la porta, precisament, a l'esmentat debat. Res a veure amb aquells assaigs on es destil·la l'hegemonia moral d'aquell qui coneix la veritat absoluta i que impossibiliten el diàleg que, com ens va ensenyar Gadamer, sempre s'ha d'originar amb la possibilitat que l'altre pugui tenir raó. Però quan l'altre es queda amb el to alliçonador o amb poc més que la consigna pancartista o el tweet desqualificador, es produeix aquell «tanquem la paradeta» o posar en marxa el consell de Churchill: «*Mai arribaràs al teu destí si et pares a tirar pedres a cada gos que borda*».

No és aquest el cas del llibre de Blanca Llum Vidal dividit en dues parts. Una (*L'adulteri amb imatges*) que podríem inserir dins de la categoria del debat d'idees ja no només de la pròpia autora sinó d'un univers de referències que van de Jacques Lacan a Joan Brossa, de la *Crònica de Jaume I* a l'art de Joan Miró, de la poesia de Marina Tsvetàieva al cinema d'Albert Serra. Un veritable gaudi per a l'exercici de la descoberta que, al marge del compartir o no la visió de l'autora sobre el manament en qüestió, un s'enriqueix d'allò

més. No menys enriquidor és la lectura de la segona part del llibre (*L'adulteri amb un conte*) on se'ns fa un toc d'atenció molt seriós en la manera de llegir a Víctor Català. De la mà de l'autora en descobrim una escriptora que va més enllà dels patrons noucentistes i s'endinsa de ple en la modernitat en veure en ella un precedent de la identitat *queer*.

Queda, com no podia ser d'una altra manera, la porta oberta al debat que alguns autors han fet a propòsit d'aquest manament que, segons aquest punt de vista, formaria part d'una concepció d'un temps passat. En aquest sentit de gran interès és la lectura feta per el psicòleg clínic Jorge N.Ferrer a *Novogamia. Más allá de la monogamia y del poliamor* (Ediciones Oberon, 2022). Per al reconegut psicòleg transpersonal en la infidelitat, un trencament en tota regla del sisè manament, hi subjau una saviesa amagada que comença a ser hora d'abordar. Per a Ferrer no hi ha dubte. Ens cal «*un nou paradigma per comprendre les relacions íntimes contemporànies. A l'igual que el moviment transgènere va fer amb la dicotomia home/dona, ha arribat el moment de superar la dicotomia monogamia/poliamor*». O el que és el mateix: entendre que hi ha noves possibilitats de viure l'amor, la sexualitat i el propi gènere. Quan això passi és molt possible que el sisè manament, almenys a la nostra societat occidental, quedi força en entredit. M'alegra, però, que encara no sigui així. Pel camí ens haguéssim perdut el més que recomanable i intel·ligentíssim *No cometràs adulteri* de Blanca Llum Vidal.